1848. N°. 196.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

DONDERDAG 21 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van een tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven ,20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Rusticus exspectat dum defluat amnis, at ille Volvitur et volvetur in omne volubilis aevum.

Het groot gebrek der meeste staatsmannen, die tot op de laatste dagen de wereld bestuurden, was, ze steeds te willen besturen naar dezelfde regelen; als of de nieuwe magt, die onder den naam van openbaar krediet ontstond, even alsof de aanhoudende algemeene vermeerdering van het cijfer der belastingen, de ontzaggelijke vlugt allerwege door nijverheid en handel genomen, de invoer van katoen in Europa, het grenzeloos vermogen der werktuigkunde, de uitvinding der stoomvaart, die der spoorwegen, de vermenigvuldiging van het aantal wegen en kanalen, de bezuiniging bij alle middelen van vervoer, de verbetering van alle krijgsbehoeften, de wissel en de vooruitgang der denkbeelden, waartegen, dank zij de onberekenbare beweging der menschen en der zaken, alle censuur slechts ijdele slagboomen uitdenkt, niet alle betrekkingen der Staten onderling, de verhoudingen van volken tot volken, ja zelfs van volken tot regeringen; hadden veranderd, en dagelijks veranderden! Ook was dan de staatkunde onzer eeuw, sedert NAPOLEONS val, ontbloot van grootschheid, gekenmerkt door onmagt en traagheid. Men zag dat zij zich uitputte in ijdele pogingen om zich te verzetten tegen den geest des tijds, in stede van partij van te trekken en denzelven te besturen. De staatsmannen onzer eeuw konden voortdurend worden gerangschikt tot dat, thans verleden, tijdperk, waarin oude fabrijkanten leefden, die liever den volledigen ondergang hunner zaak wilden afwachten, dan de nieuwe werktuigen bezigen, wier overmagt zij vloekten, na aanvankelijk hun nut te hebben geloochend. De *routine*, door de mededinging, uit al de manufacturen, uit al de fabrijken, uit al de werkplaatsen verdreven, vond hare laatste toevlugt bij de staatkunde, waar zij onder het mom van voorzigtigheid school. Iederen dag maakte de kunst van weven vorderingen, ofschoon men meende dat zij het niet verder brengen kon, terwijl, sedert dertig jaren, de kunst van regeren, van besturen, blijven stilstaan, zoo niet teruggegaan is. Onder de fabrijkanten bestaat wedijver, wie beter en goedkooper werken zal; terwijl er geen wedijver bestaat onder de regeringen, wie haar volk het meest tot deugd, tot vrijheid zal opleiden, wie het het gelukkigst zal maken en tevens het minste geld afvorderen zal. De afwezigheid van mededinging is een voorregt, 't welk de laatsten genieten; doch zij trekken daarvan geen partij. Waarom? Omdat de FULTON's, de WATT's, de ARKWRIGHT's, de JACQUARTS enz., mannen die ontzaggelijke revolutiën voortbragten zonder een enkelen dolk te hebben geslepen, die onmetelijke veroveringen maakten, zonder een enkelen soldaat te hebben geligt, en die men de *vereenvoudigers* zou kunnen noemen, nog voor de politieke wereld moeten worden geboren. De regeerkunde, gelijk zij is, staat nog tot de regeerkunde gelijk zij behoorde te wezen, gelijk de nijverheid van eene eeuw geleden staat tot de nijverheid van den huidigen dag. Ons dunkt, men zou de volken met meer gemak, met meer zekerheid kunnen regeren, legde men hun ligter belastingen op, vorderde men van hen het offer van een minder deel hunner vrijheid.

Is het geen tegenstrijdigheid, allerwege de middelen van vervoer en verkeer te vermenigvuldigen, dezelve gemakkelijk, snel, goedkoop te maken, en tevens te volharden in het onderhouden van buitenmatige staande legers, die de bevolkingen uitputten, de Staten verarmen, de belastingpligtigen drukken, de regeringen verzwakken? Behoorden de legers niet in te krimpen, naar gelang, onder de natiën, de betrekkingen van handel en krediet zich uitstrekken? Het zijn niet de talrijkste legers, welke de sterkste zijn, en het best den vrede en de orde waarborgen. Vrijwillige werving, veeleer voor langen tijd, gepaard met beter betaling en verzorging, uitzigt op verzorging bij gevorderden leeftijd of onvermogen, schijnt het beste middel om de voor het leger bestemde som aanmerkelijk te kunnen verminderen en om tevens in eenen tijd, waarin zich ook in de kazernen revolutionnaire beginselen vertoonen, eene krijgsmagt te hebben, uit ware keurbenden zamengesteld, klein in getale, maar uitgelezen en wel betaald. Vroeger of later zal de verlenging van den vrede dit stelsel, 'twelk wij hier slechts aanstippen, doen aannemen; men zal inzien dat de oprigting van nieuwe vestingen een anachronismus is, want de oorlog, en daaronder versta ik algemeenen oorlog, zou niet meer gelijk vroeger worden gevoerd; het zal blijken dat de groote spoorweg-verbinding in alle landen, gepaard met de uitbreiding der stoomvaart op alle rivieren en op alle zeeën, reeds aan de oude vraagstukken van natuurlijke grenzen en afbakening van grondgebied een groot gedeelte van hun belang heeft benomen; het zal blijken dat de Europesche politiek wijzigingen heeft ondergaan, welke haar zelve zeer zullen verwonderen, ten dage wanneer de gebeurtenissen haar dwingen zullen zich er naauwkeurig rekenschap van te geven; iederen dag zal het moeijelijker worden volken ligtvaardig elkander te doen beoorlogen, wier hoofdsteden niet meer dan eenige uren van elkander zullen zijn verwijderd; volken, tusschen welke enge banden van gemeenschappelijke belangen, van verwantschap, van fortuin, van nijverheid, van gelijke studiën, van wederkeerige achting zullen bestaan; die zich zullen gewend hebben elkander te bezoeken, elkander noodig te hebben; die niet meer door wederkeerige vooringenomenheid, door oude vooroordeelen van elkander zullen zijn vervreemd. Overal stelt men straatwegen daar, kanalen, spoorwegen, zonder te bemerken hoezeer men voortsnelt in eene geheel nieuwe rigting, en hoe ver men daarin reeds voortgesneld is. De oude wereld wordt allengs door eene kunstmatige wereld vervangen. Ter naauwernood nog kunnen de rivieren en stroomen de mededinging der kanalen en spoorwegen uitstaan. Nog eenige jaren, en het hedendaagsche stelsel van tolregten moet aanmerkelijke wijzigingen ondergaan, want een aantal voorwerpen, thans aan verbod onderhevig, zullen zoo gemakkelijk in te voeren zijn, dat zij zelfs het gematigdste regt zullen ontduiken. Het is de handel, meer dan de politiek, die van Engeland maakte wat het is; eveneens is het de handel, meer dan de staatsmannen, die geroepen is om het aanzien van Europa te veranderen.

Wat aangaat de betrekkingen tusschen volk en regering, zoo gelooven wij dat het belastingstelsel tot een trap van volmaaktheid zou kunnen worden gebragt, volgens welke de belasting in zeker opzigt niet meer zijn zou dan eene premie van assurantie, vrijwillig betaald om toegelaten te worden tot het genot van zekere regten en zekere voordeelen. Welbegrepene leeningen zouden de volken kunnen bevrijden van de schulden, waarmede oorlog en verkwisting hen bezwaarden; doch daartoe zou het thans zoo geschokt krediet op vaster en breeder grondslagen moeten worden gevestigd, dan waarop het rustte. Die grondslagen behoeven niet te worden uitgevonden: zij zijn reeds aangewezen; men behoeft de boeken slechts op te slaan, waarin zij zijn blootgelegd. Menig vraagstuk, wijders, evenzeer van staatkunde als van menschlievendheid, dat der verarming,

dat der bedelarij, dat der straffelingen, is nog op te lossen; en het schijnt geenszins onmogelijk werk te bezorgen aan al wat werken kan, en de betrekkingen tusschen arbeiders en meesters te verbeteren, zonder derzelver aard te veranderen.

Het punt echter, waarop alles grootendeels aankomt, het is de verbetering van het belastingstelsel, in deszelfs geheelen omvang. Waarin is het dat constitutionneele regeringen hoofdzakelijk verschillen van autocratische? Daarin dat, onder de eerste geene belastingen kunnen worden geheven, tenzij bewilligd door de vertegenwoordiging. De vertegenwoordiging, volbrengt zij haren pligt, kan niet volstaan met de belastingen te weigeren of te bewilligen, zij moet derzelver doelmatigheid onderzoeken, derzelver noodwendigheid overwegen, derzelver besteding gadeslaan, waarborgen. Volgens SULLY's denkbeelden, behoorde de belasting niets anders te zijn dan de inleg welke ieder burger betaalt aan de maatschappij, om hare voordeelen te genieten; hij wilde dat die inleg zou worden berekend naar gelang der voordeelen, welke men er van trok; dat die inleg slechts zou worden genomen van ieders winsten; dat dezelve in geen geval den burger zou bekorten in de vrijheid, welke tot het slagen zijner nijverheid benoodigd is; naardien hij, daardoor alleen reeds dat de belasting betaald was, die nijverheid als door het bestuur gewaarborgd beschouwde.

De staatsman, die deze denkbeelden van SULLY zal weten te verwezenlijken, zal in de geschiedenis eene plaats naast hem hebben verdiend: hij zal de taak der regeringen hebben vereenvoudigd, de volkeren gelukkiger, de omwentelingen zeldzamer hebben gemaakt.

Naar onze meening is het met de volmaking der besturen eveneens gesteld als met de volmaking der werktuigen: de volkomenste werktuigen zijn die, welke het eenvoudigst en het spaarzaamst zijn; de volkomenste besturen, die, welke het minst tegenstand wekkende, het minst geweld behoeven en tevens het meest gezag oefenen. Overhoop werpen is niet altoos hernieuwen; maar hernieuwen is niet altoos overhoop werpen. Daaruit dat een denkbeeld nieuw is, volgt niet noodwendig dat het juist zij, maar er volgt ook niet volstrektelijk uit dat het valsch zij. Mogen er al meer beweerde dan wezenlijke verbeteringen zijn, is zulks eene reden om ze alle blindelings te verwerpen? De bekwaamheid bestaat in het onderscheiden derzelve, in het aannemen der eenen, in het afwijzen der anderen. Maar dit is eene moeite, welke de regeringen zelden nemen; hoe zouden zij zulks ook doen, wanneer zij zich zelfs niet meer toeleggen op het kiezen der mannen, van welke hare duurzaamheid, harekracht, haar luister afhangen?

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 16 *sept*. Uit Frankenland wordt geschreven, dat ten gevolge der wending, welke de Sleeswijk-Holsteinsche quaestie schijnt te zullen nemen de republikeinsche partij aldaar weder het hoofd verheft. In afwachting, dat dit mede weldra in andere Zuid-Duitsche gewesten het geval zal zijn, ten einde alsdan met vereenigde krachten tegen de reactionnaire partij te kunnen optreden, vestigen de liberalen in Frankenland hunne bijzondere aandacht op de zamenstelling der lijsten voor de regtbanken der jury, en wenden daarbij hunne uiterste pogingen aan, dat vooral aanhangers hunner partij zitting in dezelve erlangen.

Frankfort, 17 *sept*. De regerende familie van *Hohenzollern Sigmaringen* moet voornemens zijn dit vorstendom ter beschikking van het Rijksbestuur te stellen, welke het waarschijnlijk gedeeltelijk bij Wurtemberg, gedeeltelijk bij Baden zal inlijven. Dit voorbeeld zou door den Prins van *Hohenzollern-Hechingen* gevolgd worden. Zullen ook de regenten van andere Duitsche miniatuurstaten tot dit edel besluit overgaan, om de eenheid van Duitschland te bevorderen?

Frankfort, 17 *sept. des avonds* 6½ *ure*. Op heden middag 3 ure was er door de gezamenlijke hier bestaande staatkundige vereenigingen eene groote volksvergadering op de *Pfingstweide* bepaald om over het gisteren door de Nationale Vergadering genomen besluit te beraadslagen. De vergadering nam om 3½ ure een aanvang en is zoo even, 6 ure, uit elkander gegaan De demokratische- en arbeidersvereenigen en de *Turn*-vereenigingen Mainz, Hanau enz. met hare vanen en eene volksmenigte van vele duizenden waren aldaar tegenwoordig. De heeren *Simon* van Trier, *Wesendonk*, *Schlöffel*, doctor *Reinganum* van hier, *Metternich* van Mainz en meer andere hebben het woord gevoerd. Nadat er onderscheidene meer of minder krachtige voorstellen gedaan waren, werd eindelijk met acclamatie besloten: 1. De volksvergadering verklaart de leden der meerderheid, welke gisteren den schandelijken wapenstilstand van Malmoe goedkeurden, voor verraders van het Duitsche volk, zijne vrijheid en eer; 2. dit besluit zal zoo spoedig mogelijk aan het Duitsche volk bekend gemaakt worden; 3 eene deputatie zal dit besluit morgen aan de leden der meerderheid in de Pauluskerk mededeelen. De deputatie zal terstond na de volksvergadering door de besturen der vereenigingen, burgerwachten enz. gekozen worden. De vreemdelingen, welke aan de volksvergadering deelgenomen hebben, worden uitgenoodigd te Frankfort te blijven, om aan hun besluit nadruk bij te zetten. Heden zal men in massa naar den *Deutschen Hof* trekken, om de linkerzijde uit te noodigen, zich over de houding, die zij nu denkt te volgen, te verklaren. De volksvergadering ging voor het overige rustig voorbij, en de bevreesdheid voor eenige buitensporigheden heeft zich tot nu op geenerlei wijze bevestigd.

FRANKFORT, 18 sept. Nadat zich gisteren avond bedenkelijke geruchten verspreid hadden, dat men heden eene ernstige demonstratie tegen de Nationale Vergadering wilde bewerkstelligen, kwamen alhier gedurende den vorigen nacht langs den Taunus-spoorweg ongeveer 2000 man Oostenrijksche en Pruisische rijkstroepen aan en bezetteden heden morgen het Paulusplein en de in de nabijheid gelegene pleinen. Door de opgewondene menigte werden barrikaden gemaakt, voornamelijk in de nabijheid van den Römer. Reeds tegen 1 ure des middags waren onderscheidene barrikaden door de militaire magt zonder belangrijken tegenstand genomen. Om drie uur ontstond er een hevige strijd, die tot 5 uur duurde, toen men een wapenstilstand tot stand bragt, die om 7 uur nog voortduurde.

7¼ ure. Vorst Lychnowski is, door vijf kogels getroffen, in de Pfingstgasse gevallen; von Auerswald is zwaar gewond. — De strijd is zoo even weder begonnen. Op dit oogenblik wordt op de Zeil met kanonnen geschoten. Hessische kavallerie, die juist binnengerukt is, veegt de straten schoon.

Naumburg, 15 *sept*. Zondag en volgende dagen hebben hier ergerlijke voorvallen plaats gehad, welke begonnen zijn bij gelegenheid van de oefeningen van de schuttersvereeniging met het wegrukken der Pruisische vlaggen, welke nevens de Duitsche bij de feestelijke decoratie waren aangebragt, terwijl voorts verscheidene buitensporigheden van anderen aard bedreven werden. Gisteren avond trok weder eene al grooter en grooter wordende menigte op de markt bijeen, zoodat de gewapende magt de massa, die kreten op *Hecker* uitbragt, moest terugdringen, waarbij eenige verwondingen plaats hadden. Op eenmaal klonk de brandklok; op drie plaatsen tegelijk was de brand uitgebarsten, waarvan de derde niet dan met veel moeite gebluscht werd. Men vreest heden avond voor nog erger tooneelen. Men verwacht versterking van de gewapende magt.

Weenen, 15 *sept*. Eergisteren gaf de minister *Wessenberg* in de zitting van den Rijksdag het volgende antwoord op eene interpellatie van den heer *Goldmark*, betreffende Italië: »1o. de minister heeft bij de Italiaansche aangelegenheden tot stelregel genomen, de eer en waardigheid des Keizerrijks te handhaven en deszelfs belangen zooveel mogelijk voor te staan; 2o. zoolang de onderhandelingen den gang zijn, kan daarover geene mededeeling schieden; maar zooveel kan gezegd worden, dat bemiddeling van Engeland en Frankrijk is aan men; 3o. het ministerie heeft besloten alles aan wenden om oorlog te vermijden, evenwel in gevalle met handhaving van de eer des volks; de Prins *von Schwartzenberg* is tot gevolmagti voor de Italiaansche aangelegenheden benoemd, wijl hij het best daarmede bekend is; 5. de fa lie-verbindtenissen, die tusschen Modena en Par en de Oostenrijksche Keizers-familie bestaan, ge aan beide eerstgenoemde Staten aanspraak op scherming van Oostenrijk; 6o. de hierover geslote verdragen zijn, voor zoover de minister wist, drukt." De heer *Goldmark* wilde daarop antwo den, en wel protesteren; de president wilde h echter dan alleen het woord toestaan, wanneer eene nieuwe interpellatie te doen had. De h *Goldmark* repliceerde, dat hij zulks ook doen wi in antwoord op de redevoering des ministers. ministers, zeide hij, waren niet alleen raadslie der Kroon, maar moesten ook raadslieden des vo zijn; het volk kon zich echter eerst dan gerust st len, wanneer deze quaestie volkomen duidelijk v hetzelve was uiteengezet; zulk eene volledige ken heeft hij echter niet uit het antwoord des ministe kunnen putten; nog minder kon hij zich tevre stellen met het berigt, dat er niets over de o derhandelingen kon medegedeeld worden, zoola zij nog hangende waren. Hij vroeg echter, de ministers verdragen uit familiebelangen n wilden verdedigen, zelfs al geschiedt zulks teg de begeerte en ten koste van de vrijheid der volke hij vroeg of het tegenwoordige ministerie verbond zou handhaven, die door *Metternich* gesloten wa ren, en of — zoo er over de onderhandelingen z ven niets medegedeeld kon worden — dan niet minste de aan *Hartig*, *Radetzky*, *Montecuculi* *Schwarzenberg* gezondene instructiën ter tafel ko den worden gebragt. De heer *Wessenberg* hie echter vol, dat er niets kon medegedeeld worde want dat dit in strijd zou zijn met alle constitutio neele gebruiken.

Op het einde der zitting nam de minister Oorlog *Latour* het woord, om mede te deele dat hij berigten ontvangen had, dat men voorne mens was niet alleen het ministerie te doen valle maar ook den Rijksdag uiteen te doen gaan. De mededeeling bragt groote opschudding in de ve gadering te weeg. *Löhner* deed dadelijk het voo stel, dat de Rijksdag zich permanent zou verklare en ook andere leden drongen aan dat er krachti militaire maatregelen zouden genomen worde *Schwartzer* komt van het ministerie en deelt naam van hetzelve mede, dat er zoo even eene putatie van garden en studenten, met professor *F ter* aan het hoofd, de oprigting van het veiligheid committé geëischt hadden, maar dat het minister dit geweigerd had. Evenwel had een troep garde en ook van studenten tegenover de gewapende ma de geweren geladen, zoodat nu duidelijk bleek, da de hulp der gewapende magt noodig was. De zitting werd voor een half uur gestaakt.

Berlijn, 16 *sept*. In de jongste dagen heeft de cholera hevig te dezer stede gewoed. In twee stra ten, waarin tot nu toe geen enkele zieke gewee was, werden op éénen dag 18 personen door de kwaal aangetast. Even als in 1832 worden oo thans door particulieren gelden bijeengezameld, te einde in verschillende wijken hospitalen voor chole ra-lijders op te rigten en te onderhouden.

Tot gisteren middag zijn 1259 cholera-zieken b de politie aangegeven; hierbij kwamen tot hede middag 42, te zamen 1301; daarvan zijn gestorve 780, genezen 161 en in behandeling gebleven 360

— Te St. Petersburg waren tot den 6den septem ber 257 cholera-zieken in behandeling gebleven; in den loop van dien dag kwamen nog 22 er bij, 3 werden genezen en 9 overleden. Er bleven dus to den 7den 238 zieken in behandeling,

— In den kreits Ratibor, in de nabijheid va Beneschau, moet, volgens geruchten, een zeer ern stige opstand zijn uitgebroken. De opstandelinge moeten binnen korten tijd tot een aantal van ver scheidene duizenden zijn aangegroeid en de Uhla nen, welke tegen hen optrokken, tot Birkowitz teruggedreven hebben, waarbij eene menigte de militairen gevaarlijk gekwetst is. De woede deze met zeisen, hooivorken, pieken en geweren gewa pende menigte moet geene grenzen kennen. Ee aantal gemeenten moet zich reeds aan de opstande lingen aangesloten hebben. De aanvoerder van de geheelen troep is, volgens geruchten, een boere zoon uit Piltsch.

Koningsbergen, 12 *sept*. Het gebeurde in de Na tionale Vergadering heeft ook hier de gemoederen in eene sterke spanning gebragt. Eenige alhier bestaande vereenigingen riepen op den 10den dezer eene volks vergadering bijeen, waarin door ongeveer 6000 per sonen de vragen van den dag behandeld en adressen geteekend werden: 1. Aan de Duitsche Nationale Vergadering te Frankfort, voor de verwerping va den wapenstilstand, en 2o. aan de constituerende Vergadering te Berlijn om dank te zeggen voor het aan nemen van het voorstel van den heer *Stein*.

De arbeiders-vereeniging heeft in hare zitting va gisteren een dankadres aan de heeren *Stein* en *W deck* goedgekeurd. De militairen hebben per

...e patronen ontvangen, tevens is hun gevoerd ... uit de stad te zakken, wanneer er opgerige bewegingen mogten plaats hebben. Zoo ... heeft het bestuur daarentegen eene petitie aan de Nationale Vergadering te Berlijn goedgekeurd, waarin op de handhaving van den met Denemarken gesloten wapenstilstand wordt aangedrongen; de uitvoering van dit besluit is tot 15 dezer verdaagd.

FRANKRIJK.

Parijs, 26 sept. De *Moniteur* bevat heden morgen het volgende artikel:

»Wij ontvangen van den generaal *Cavaignac*, voorzitter van den Raad, belast met het uitvoerend bewind, de volgende mededeeling:

»*Le Mémorial bordelais* de door mij in de Nationale Vergadering van zaturdag 2 september gesproken woorden commentariërende, heeft het voor de ... hem voorgestane meeningen nuttig geacht zijne kolommen te openen voor eene sedert lang gewraakte beschuldiging aangaande het politieke leven van mijnen vader.

»Dit stuk is met eenen ligt te begrijpen ijver door de dagbladen overgenomen, welke niet willen dat ... zich als den onverzoenlijken vijand verklaart ... hen, die de Republiek omver zoeken te werpen.

»Mijn tegenwoordig antwoord zal in de eenvoudige mededeeling van de volgende stukken bestaan:

»1o. Extract uit het proces-verbaal van de zitting der Nationale Conventie van 13 prairial, jaar III. President, *Mathieu*.)

»Na mededeeling gedaan te hebben van de stukken betrekkelijk de aanklagten tegen leden van de Conventie, eindigt de burger *Durand Maillanne*, zeggende:

»*Cavaignac*, die toen de volks-societeit te Auch presideerde, wordt beschuldigd in de gevoelens van *D*...., gedeeld te hebben, hetzij door op zijne motiën te antwoorden, hetzij door er over te laten stemmen.

»— *Hardy* (van de Seine-Inférieure): Na de mededeeling van deze stukken, vorder ik de inhechtenis-neming van *D*.....

»— *Eenige stemmen:* En van *Cavaignac*.

»— *Rewbell:* Ik zie daarin niets dan buitensporige motiën, en die bij gevolg niets dan verachting verdienen.

»— *Boursault:* Het voorstel, dat de strekking heeft om een groot gedeelte van de Conventie te vermoorden is niet slechts eene motie, maar een misdadig ontwerp, dat verdient gestraft te worden. Ik vorder de in-hechtenis-neming.

»— *Clauzell:* Ik zal de verdediging van *D*.... niet op mij nemen, wijl het mij voorkomt, dat niemand dit doen kan; maar voor *Cavaignac* zal ik spreken. Ik weet dat hij de volks-societeit te Auch presideerde, toen *D*.... daarin zijne afschuwelijke motiën voorstelde. Ik weet dat, zoo hij ze medeonderstennd heeft, hij er ten minste over heeft laten stemmen zonder ze te bestrijden; maar verplaatsen wij ons in den tijd, toen dit is voorgevallen: wij leefden toen onder de dwingelandij van *Robespierre*, ... *D*...., zijn luitenant in Gers, zou niet in gebreke gebleven zijn *Cavaignac*, aan handen en voeten gebonden, hier te laten brengen, indien hij zich tegen zijne afschuwelijke voorstellen had durven verzetten. Omdat *Cavaignac* er over heeft laten stemmen, zoo moet men daaruit niet besluiten, dat hij ... goed gekeurd heeft; want dagelijks zien wij het ... onze president door de betrekking, die hij vervult, genoodzaakt is, motiën ter stemming te brengen, die welligt niet met zijn gevoelen overeenstemmen, getuige ons medelid *Vernier* in de avondzitting van 1 prairial.

»Men kan echter geen twijfel koesteren aangaande de eerlijkheid en de deugden van dezen achtenswaardigen man.

»... braafheid en de zeden van *Cavaignac* zijn ... zeer bekend: men zal zich herinneren dat hij ... eene zending belast was in de departementen ... het voormalige Bretagne, tijdens den 31sten mei. Naauwelijks had hij de tijding van deze verschrikkelijken dag ontvangen, of hij maakte een protest publiek. Door te protesteren tegen den grondlegger der dwingelandij juichte hij haar geenszins toe, ... deelde in hare handelingen. Daarenboven is ... bekend hoe *Cavaignac* zich sedert den 9den thermidor gedragen heeft, hoe hij zich laatstelijk bij het leger van den Rijn heeft gedragen.

»— *Hardy:* Welnu, men vordere alleen de inhechtenis-neming van *D*....

»— *Rewbell:* Zoo *D*.... het voorstel heeft gedaan om een gedeelte zijner medeleden te vermoorden, dan moet hij ongetwijfeld provisioneel gevangen genomen worden. Maar *Cavaignac*....

»— *Een groot aantal stemmen:* Men vordert zijne in-hechtenis-neming niet.

»— *Delmas:* Gedurende de dagen van den 1sten, ... heeft hij den grootsten moed ... hij heeft mij niet verlaten, maar volmaakt ... ondersteund in moeijelijke en teedere aangelegenheden.

»— *Verscheidene leden:* Van *Cavaignac* is hier geen sprake.

»— *Dumont* (du Calvados): Ik wilde ook voor *Cavaignac* spreken.....

»— *Een groot aantal stemmen:* Er is van hem geen sprake. De stemming over de in-hechtenisneming van *D*....!

»... *D*.... gevangen te nemen; de regels zullen dadelijk op de stukken geplaatst worden.''

»2o. Extract uit het proces-verbaal van de zitting der Nationale Conventie van 27 thermidor, jaar III.

»*Lecomte:* Ik zie niet dat het committé u kennis heeft gegeven van alle ingebragte beschuldigingen, en met name van twee bijzonder bezwarende tegen ons medelid *Cavaignac*, in gemeenschap met *Pinet*, gedurende hunne zending in de Pyreneën.

»— *Boissy d'Anglas*, president: Ik vraag het woord: ik verklaar mij tegen de voorstellen van *Thibaut* en *Lecomte*.

»In de eerste plaats tegen dat van *Lecomte*, omdat de beschuldiging tegen *Cavaignac* bij de vergadering ingekomen is in het eerste rapport van het committé, bij monde van *Durand Maillanne*, en dat zij, omtrent deze ongegronde beschuldiging tot de orde van den dag is overgegaan.....''

»3o. Brief van den heer *Alexis Eymery*, administrateur van den *Mercure de France*, aan mevrouw *Cavaignac*. (Deze brief is in den *Moniteur* van 27 september 1816 opgenomen.)

»*Parijs*, 23 *september* 1816.

»MEVROUW!

»Daar gij mij de ongegrondheid bewezen hebt van de beschuldiging ten opzigte van den heer *de Labarrère* en zijne dochter, medegedeeld in het artikel van mijnheer uwen echtgenoot in de kleine *Biographie Conventionnelle*, geschreven door den heer *Baptistin de Moulières*, en daar mij niets billijker voorkomt, dan uwe reclame, zoo heb ik mij gehaast deze dwaling te doen herstellen, die begaan is volgens andere vroeger dan dat van den heer *de Moulières* uitgegevene werken.

»Indien mijn brief u in eenig opzigt van dienst kan zijn, zoo sta ik u volgaarne toe dien publiek te maken, door hem in de dagbladen mede te deelen.

»*A. Eymery.*''

»(Ten tijde dat deze bekendmaking plaats vond, was er een zekere moed toe noodig om zich jegens iemand van de Conventie regtvaardig te betoonen.)

»In 1844 kwam *la Quotidienne* met dezelfde beschuldiging voor den dag; mijn broeder *Godefroy* verkreeg de volgende herroeping:

»In een artikel van *la Quotidienne* van 21 mei (de herroeping is van 29), hebben wij de beschuldiging herinnerd, ingebragt tegen een lid van de Conventie, den heer *Cavaignac*, dat hij in het departement des Landes een meisje zou onteerd hebben als het loon voor het behoud haars vaders.

»De heer *Godefroy Cavaignac*, zoon van genoemd lid der Conventie, heeft in de laatste twee regels van het artikel eene bevestiging meenen te zien door ons persoonlijk aan het aangehaalde gegeven. Wij hadden ons bepaald bij de vermelding van het feit, volgens eene bekendmaking, die aan den zoon van den heer *Cavaignac* onbekend was gebleven.

»De heer *Cavaignac* heeft met regt op onze loyaliteit gerekend: en het strekt ons tot genoegen te verklaren, dat de ons gegevene inlichtingen ons op de overtuigendste wijze hebben bewezen, dat deze beschuldiging geheel en al ongegrond is.

»Het is bewezen dat mejufvrouw *Labarrère*, die volgens de levensbeschrijvers, *eenige dagen vóór den dood van haren vader uit Dax zou verdwenen zijn, waar men haar nooit weêr zou gezien hebben*, in waarheid Dax nooit had verlaten. Zij had er een zeer fatsoenlijk huwelijk aangegaan, en de in dit huwelijk verwekte zoon, door zijne handelwijze tegen eene lastering, welke zijne moeder, niet minder dan mijn vader zelven, de gemoedsrust ontnomen had, protesterende, bood in 1835 aan mijnen broeder *Godefroy* onverwachts zijnen bijstand, als advocaat, aan in het voor de Kamer der Pairs aanhangige regtsgeding, en motiveerde deze dienstaanbieding met de noodzakelijkheid om gezamenlijk zulk eene afschuwelijke beschuldiging van zich af te werpen.

»De voorzitter van den Raad, belast met het uitvoerend bewind,

»*Generaal Cavaignac.*''

Parijs, 27 *sept.* Prins *Louis Bonaparte* anticipeert op zijne verkiezing. Hij heeft niet kunnen besluiten om te Londen den uitslag der verkiezingen af te wachten. De *Sun* berigt in haar nommer van gisteren, dat de Prins, van Londen vertrokken, donderdag jl. te Southampton is aangekomen, alwaar hij zich op de stoomboot *the Wonder* naar Havre heeft ingescheept.

De dagbladen van Havre van den 16den maken van zijne aankomst nog geene melding.

— Men leest in den *Evénement*:

»De verkiezingen schijnen gunstig te zullen afloopen. In weerwil van de zonderlinge vereeniging van den *Constitutionnel*, den *National* en het *Journal des Débats* schijnen de stemmen van de gematigde partij, uitgebragt te zullen worden op de heeren *de Girardin*, *Bugeaud* en *Benjamin Delessert*, ten minste evenzeer als op de heeren *Roger* (du Nord), *Gervais* (de Caen) en *Edmond Adam*, — geachte namen, doch niet populair genoeg voor de algemeene stemming.

»De heeren *Louis Bonaparte* en *Thoré* schijnen ook veel kans te hebben.

»Men berigt ons dat het detachement van het leger der Alpen, dat voor het departement der Seine stemmen uitbrengt, op den heer *Bugeaud* 7,000, op den heer *Fould* 4,000 en op den heer *Roger* (du Nord) 3,000 stemmen zou uitgebragt hebben.''

— Parijs biedt heden morgen het tooneel eener verbazende beweging aan. Op alle hoeken der straten worden stemlijsten uitgedeeld, waarop somtijds de vreemdste namen bij elkander gevoegd zijn.

Verscheidene dezer lijsten noodigen dezen uit ten gunste van eenen kandidaat, genen ten gunste van eenen anderen, de kiezers om zich niet te verdeelen, altijd om geen kans te geven aan de vijanden van de republiek. Door deze individuële aanmaningen tot eenheid wordt de reeds zoo groote verdeeldheid onder de kiezers maar al te zeer bevorderd.

Een ongeteekend blaadje verzekert, in antwoord op een gerucht, alsof de maarschalk *Bugeaud* weinig kans zou hebben, dat *de waarheid is*, dat de overwinnaar van juli eene groote meerderheid op zich zal vereenigen.

Eindelijk zegt een brief: Laat ons benoemen den maarschalk *Bugeaud* (moed), den heer *Achille Fould* (krediet), den heer *Emile Girardin* (vrijheid).

— Heden morgen berigtten de *République* en de *Démocratie Pacifique*, naar aanleiding van eenen brief, geteekend: *Generaal Piat*, dat Prins *Louis Bonaparte* van zijne kandidatuur voor de verkiezingen te Parijs had afgezien.

Op dit oogenblik verschijnt de volgende mededeeling:

»Aan de kiezers!

»Naar aanleiding van een brief, gedagteekend, gisteren avond 6 ure, en geteekend *kolonel Piat*, heeft het dagblad de *République* berigt dat *Louis Bonaparte van zijne kandidatuur voor de volksvertegenwoordiging afzag*.

»De hoofdredacteur van het dagblad de *République* verneemt nu dat de brief, dien hij ontvangen heeft, het werk is van een ellendigen bedrieger; kolonel *Piat* verklaart den brief voor onecht.

»*Louis Bonaparte blijft, integendeel, bij zijne kandidatuur volharden.*

»De brief, die de valsche handteekening voert van kolonel *Piat*, zal morgen op het parquet van den procureur der republiek neêrgelegd worden, opdat de schrijver worde opgespoord.

»*Eugène Bareste*,

»hoofdredacteur van de *République*.''

— Er moet een zonderling verzoek aan den minister van Binnenlandsche Zaken gerigt zijn door verscheidene leden van de linkerzijde, uit naam van de democratische klubsen der hoofdstad.

Zij verzoeken dat het aan de opstandelingen van juni, zonder vonnis en zonder wettelijke veroordeeling naar Brest verzonden, worde vergund, om op de pontons hunne stemmen voor de verkiezingen van heden uit te brengen. De electrische telegraaf zoude hunne votums naar Parijs overbrengen.

Men verwacht het antwoord van den heer *Sénard*.

— De zitting van de Vergadering, de toelichtingen van den heer *Sénard*, minister van Binnenlandsche Zaken, de verklaring, waarbij de heer *Marie*, minister van Justitie, aankondigde dat het ministerie van de stemming eene kabinets-quaestie maakte, hebben eene groote beweging in de staatkundige wereld veroorzaakt. Algemeen keurt men de zwakke en verwarde toelichtingen van den heer *Sénard* af. De orde van den dag van den heer *Marrast* heeft het kabinet van eene zware nederlaag gered.

— Gisteren avond werd een ministerraad gehouden, onmiddellijk na de zitting der Nationale Vergadering, waarin besloten werd, om het denkbeeld om volksvertegenwoordigers met eene zending, naar de departementen te zenden, op te geven.

Wat de verkiezingen betreft, zoo schijnen de kandidaten der ultra-republikeinsche partij de overhand te zullen behouden; de stemmen harer aanhangers zijn niet verdeeld, terwijl die der gematigde partij met zoo weinig eenheid stemmen, dat het meer dan waarschijnlijk is, dat geen harer kandidaten zal verkozen worden.

— In het arrondissement Gourdon, departement van de Lot, is eene inschrijving geopend om generaal *Cavaignac* een eeredegen aan te bieden. De bijeengebragte som bedraagt reeds 20,000 franken.

ITALIË.

De berigten uit Italië bepalen zich grootendeels tot de bevestiging der verovering van Messina. Volgens berigten, met de paketboot de *Courrier de Corse* medegebragt, zou de stad Messina gedurende twee dagen door een regen van gloeijende kogels zijn gebombardeerd geworden. Toen ten gevolge van dit vuur, op den 8sten, in onderscheidene wijken brand was ontstaan en de verdediging der inwoners ophield, konden de Napolitanen, zonder hinderpalen te ontmoeten, eene aanzienlijke krijgsmagt aan land zetten. Het vuur der forten had opgehouden en de stad was verlaten, toen zich de Napelsche troepen vertoonden. De bevolking had zich in massa landwaarts begeven, daar alle verdere pogingen ter verdediging klaarblijkelijk nutteloos waren. Twee telegraphische depêches, door de *Giornale Constituzionale* der beide Siciliën medegedeeld, bevestigen deze bijzonderheden, met de bijvoeging dat Messina onder de regering van zijnen wettigen souverein was teruggekeerd, na eene wanhopige verdediging van twee dagen; nadat de kanonneerbooten en andere vaartuigen genomen waren, met uitzondering van twee, waarop niet ... maakte en nadat alle forten en ... torentoren, vermeesterd waren.

Rome, 15 *sept.* Op het voorbeeld van Duitschland zijn nu ook de Italianen op het denkbeeld ge-

komen din tot het voorbereiden van een Italiaansch volken-verbond een voorloopig parlement in de eene of andere stad van Midden-Italië bijeen te roepen. De zaak is in den laatsten tijd vooral te Turijn ter sprake gekomen en eene uitnoodiging is aan de uitstekendste politici in de verschillende Italiaansche Staten gezonden. *Gioberti* is te Turijn de ziel van dit plan.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, *19 sept.* In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen eene missive van den heer *Hooft* van 's Gravenhage, die daarbij kennis geeft, dat hij, ten gevolge van ongesteldheid, verhinderd wordt de vergadering bij te wonen. — Aangenomen voor kennisgeving.

De heer *Borcel*, die alsnog het voorzitterschap waarneemt, vat het woord op en geeft te kennen, dat hij gisteren aan de vergadering de redenen heeft kenbaar gemaakt, die hem hebben doen besluiten, zijn ontslag te verzoeken als voorzitter van de Tweede Kamer. Hij ziet zich thans verpligt, de verdere toedragt dezer zaak aan die vergadering mede te deelen. Bij koninklijk besluit van gisteren is op het ingediende verzoek geantwoord, dat bij den Koning zoodanige gewigtige bezwaren tegen de inwilliging van het gedane verzoek bestonden, dat Z. M. verpligt was, in de inwilliging van het verzoek te difficulteren en bij welk besluit dat verzoek wordt gewezen van de hand. Hij, tijdelijke voorzitter, heeft echter gemeend, in dat besluit niet te kunnen berusten en heeft derhalve gemeend den Koning nader eerbiedig te moeten verklaren, dat hij op het bekomen van het ontslag meende te moeten blijven aandringen. Op dat nader verzoek, heeft het Z. M., bij besluit van heden, behaagd, hetzelve als nu in te willigen en jhr. *W. Boreel van Hogelanden*, op zijn verzoek te ontslaan als voorzitter der Kamer.

Dat besluit wordt voorgelezen. Het is gecontrasigneerd door den tijdelijken minister van Binnenlandsche Zaken, mr. *de Kempenaer*.

Ingevolge de bepalingen van het reglement blijft de heer *Boreel* het voorzitterschap tijdelijk waarnemen, tot dat er een andere voorzitter zal zijn benoemd.

Er moet derhalve worden overgegaan tot het verkiezen van drie kandidaten voor het voorzitterschap der dubbele Kamer, waarvan de lijst aan den Koning zal moeten worden aangeboden.

De tijdelijke voorzitter stelt voor, daartoe over te gaan op morgen ochtend ten 11 ure.

Van alle zijden wordt er op aangedrongen dat zulks onmiddellijk plaats hebbe. — Daartoe wordt besloten.

Tot stemopnemers worden benoemd de heeren: *Gevers*, *Duymaer van Twist*, *de Bruijn Kops* en baron *van Reede van Oudshoorn*.

Bij de eerste stemming voor den *eersten* kandidaat verkrijgt de heer *Boreel van Hogelanden* 74 stemmen, *Verweij-Mejan* 21; *Duymaer van Twist* 2; *Mutsaers* 1, *van Hall* 1, *Schooneveld* 2, *Nederburgh* 1 en *Faber van Riemsdijk* 1, terwijl 1 briefje in het geheel niet en een ander verkeerd was ingevuld. Mitsdien heeft jhr. *W. Boreel van Hogelanden* de volstrekte meerderheid van stemmen op zich vereenigd en wordt hij als eerste kandidaat op de lijst geplaatst.

Bij de *eerste* stemming voor den *tweeden* kandidaat vereenigen zich 3 stemmen op den heer *Albarda*, 36 den heer *Verweij-Mejan*, 37 den heer *van Panhuys*, 3 den heer *Duymaer van Twist*, 2 den heer *de Man*, 1 den heer *van Heloma*, 11 den heer *van Hall*, 3 den heer *Gevers*, 2 den heer *van Rosenthal*, 1 den heer *Sterling*, 1 den heer *Nepveu*, 1 den heer *Mackay*, 1 den heer *Kien*, 1 den heer *van Dam van Isselt* en 2 blanco-biljetten. Geen der leden erlangt alzoo de volstrekte meerderheid.

Bij de *tweede* stemming voor den *tweeden* kandidaat erlangde de heer *Verwey-Mejan* 55 stemmen, de heer *van Panhuys* 35, de heer *van Hall* 8, de heer *de Man* 2 stemmen, de heer *Mackay* 1, de heer *Nepveu* 1 en de heer *Gevers* 1 stem; terwijl 2 blanco-briefjes in de bus gevonden werden. Mitsdien heeft de heer *Verwey-Mejan* thans de volstrekte meerderheid op zich vereenigd en wordt hij als 2de kandidaat op de lijst geplaatst.

Bij de *eerste* stemming voor *derden* kandidaat heeft de heer *Mutsaers* bekomen 42 stemmen, de heer *van Dam van Isselt* 2, de heer *van Hall* 13; de heer *van Rosenthal* 1, de heer *van Panhuys* 27, de heer *Faber van Riemsdijk* 2, de heer *Kien* 1, *Schooneveld* 3, *Nepveu* 3, *Romme* 1, *de Man* 3, *Bezel* 1, *de Vos* 1, *de Weichs de Wenne* 1, *Nienhuis* 1, *de Jong* 1 en blanco 2. Niemand heeft alzoo de volstrekte meerderheid bekomen.

Bij de *tweede* stemming voor den *derden* kandidaat bekomt de heer *Mutsaers* 62 stemmen, *van Panhuys* 24, *van Hall* 10, *de Man* 2, *van Dam van Isselt* 1, *Nepveu* 1, *Kien* 1, en *van Gouverneur* 1; terwijl 3 blanco briefjes in de bus gevonden werden. Mitsdien heeft de heer *Mutsaers* thans de volstrekte meerderheid van stemmen op zich vereenigd en wordt hij tot derden kandidaat geproclameerd.

De tijdelijke voorzitter bedankt de heeren stemopnemers voor de door hen volbragte taak en benoemt vervolgens eene commissie, om de opgemaakte lijst van drie kandidaten voor het voorzitterschap gedurende de zitting der dubbele Kamer den Koning aan te bieden. Deze commissie is zamengesteld uit de vier stemopnemers, de heeren *Gevers*, *Duymaer van Twist*, *de Bruijn Kops* en baron *van Reede van Oudtshoorn*; benevens de heeren *de Monchy*, *van Heloma*, jhr. *Caen* en *Storm* (uit Noord-Braband).

Zijn ingekomen eenige verzoekschriften, nopens de grondwetsherziening, zij worden in handen gesteld van de daartoe bestemde commissie.

Een adres uit Leiden, over hetzelfde onderwerp, en wel nopens de godsdienst, wordt, als ongezegeld, terzijde gelegd.

De tijdelijke voorzitter stelt voor om thans over te gaan tot het zamenstellen der afdeelingen; doch, om, met afwijking van art. 63 van het reglement van orde der Kamer, het getal afdeelingen voor deze dubbele Kamer, even als in 1840, van *vijf*, op *zeven* te brengen. — Aldus wordt besloten.

Door de afdeelingen worden verkozen tot

		Voorzitters:	*Ondervoorzitters:*
De HH.	1e afd.	*de Man.*	*Luyben.*
»	2e »	*v. Dam v. Isselt.*	*van Rosenthal.*
»	3e »	*Verweij-Mejan.*	*Duymaer v. Twist.*
»	4e »	*Gevers.*	*van Goltstein.*
»	5e »	*Schooneveld.*	*den Tex.*
»	6e »	*van Hall.*	*van Panhuys.*
»	7e »	*Cats.*	*Romme.*

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, wordt de vergadering gescheiden.

— Morgen ochtend ten 11 ure zal de commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het aanbieden aan den Koning van de lijst van drie kandidaten voor het voorzitterschap der dubbele Tweede Kamer, bij hoogstdenzelven worden toegelaten.

Overmorgen, donderdag, ochtend ten 10 ure zal de dubbele Kamer wederom eene zitting houden. Daarin zal, naar men verwacht, het koninklijk besluit inkomen, waarbij de voorzitter der dubbele Kamer wordt benoemd en die heer zitting zal nemen.

Na afloop dier zitting zullen de afdeelingen van de Kamer bijeenkomen, en met het onderzoek der twaalf ontwerpen van wet strekkende tot herziening der grondwet een aanvang maken.

— De tijdelijke minister van Oorlog heeft ter kennis gebragt van ouders en voogden, die verlangen mogten hunne zonen of pupillen eventueel als kadet op de koninklijke militaire academie geplaatst te zien dat, met wijziging in zoo verre van het bepaalde bij art. 5 der 1ste afdeeling van het reglement voor gezegde academie, en te beginnen met het jaar 1849, het minimum van den ouderdom tot admissie als kadet bij meergedoelde inrigting op 15 jaren is vastgesteld.

ARNHEM, 20 *september*.

Wij hebben dezer dagen ontvangen het tweede gedeelte der Indische Wetboeken, uitgegeven door den heer JOH. NOMAN EN ZOON te Zalt-Bommel. Dit tweede gedeelte bevat: 1o. *Het Reglement op de Burgerlijke Regtsvordering voor de Raden van Justitie op Java en het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indië*; 2o. *Het Reglement op de strafvordering voor de Raden van Justitie op Java en het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indië; mitsgaders voor de residentien, op Java en Madura, regtsprekende in de zaken van overtreding tegen Europeanen en daarmede gelijk gestelde personen*; 3o. *Bepalingen ter regeling van eenige onderwerpen van strafwetgeving, welke eene dadelijke voorziening vereischen*; 4o. *Nieuwe zamenstelling der inlandsche regtbanken en geregten op Java en Madura en beëediging van dezelve*; eindelijk 5o. *Alle overige wettelijke bepalingen, besluiten, en publicatiën, betreffende de met 1 mei 1848 ingevoerde wetgeving.* Het werk is voorzien van een beredeneerd alphabetisch register dier geheele wetgeving.

Wij vestigen de aandacht van het publiek op dit nieuwe product van de ijverige NOMANS-pers.

— Men leest in de *Leidsche Courant*:

»Niet regulier het *Handelsblad* lezende, krijg ik eerst heden in handen het no. van zaturdag 9 september ll. Met leedwezen (om geen sterker woord te gebruiken) zie ik daar mijn naam onder de aangeprezenen aan de Provinciale Staten, ter verdubbeling der Tweede Kamer, met »zoodanige mannen, »van wie zij het vertrouwen mogten koesteren, dat »zij de voorgestelde ontwerpen zonder tegenstand »zullen aannemen", — »die zich gaarne bij de »tegenwoordige herzienings-wetten zullen kunnen »nederleggen, en daaraan openlijk voor het oog der »natie het zegel hunner goedkeuring willen hechten" — en »aan wie die gewigtige aangelegen»heid",— »te regt aldaar eene min schitterende en min »verhevene roeping" genoemd — (van twaalf malen *ja* te gaan zeggen; — want waartoe dan lange redeneringen; dan liever »Ja, *sans phrase!*") — veilig zou kunnen worden toebetrouwd. — Gaarn laat ik aan mijne mede-kandidaten van het *Handelsblad* wien de eere der benoeming is te beurt gevallen, over om aan die dagblad-instructie al of niet te voldoen: wat mij betreft, indien zoodanige ook de geest der Provinciale Staten van Zuid-Holland is geweest (gelijk ik wel geloof), dan hebben die wel gedaan, met mij niet te benoemen. Het schijnt wel, dat het er tha[ns] met deze grondwet-verpoeteling, zoo dóór moet; ma[ar] ik reserveer mij nu reeds mijne *Bijdrage* [tot] *eene nieuwe Herziening der Grondwet*; en vin[d mij] deswege mij verpligt, nu reeds tegen de insimulati[e] van het *Handelsblad* nopens mijne *ja*-gezindheid [te] protesteren. Mr. *H. W. Tydeman*."

Advertentiën.

Op den tweeden October 1848, de[s] avonds om 7 uur, ten huize van de[n] Kastelein *WILLEMS*, te *Arnhem*, za[l] ten overstaan van den Notaris *GODEFROY*, pu[]bliek geveild en *zonder beraad* verkocht worden:

Een HUIS en ERVE, staande en gelegen te *Arn*[]*hem*, op de Beek en hoek van den Krommen E[l]leboog, Sectie O, No. 2214, bevattende *twee* B[E]NEDEN- en *twee* BOVEN-VERTREKKEN, ZOL[]DER, KEUKEN en KELDER, bijzonder geschikt tot WINKELBEDRIJF.

Ingezet en gebragt op . . . . *f* 1012,0[0]

Nader onderrigt te bekomen bij genoemden Notaris.

De Notaris *J. MULLER*, zal o[p] Zaturdag den 30sten September e. k[.] des middags ten 1 ure, op de *Stoeter[ij]* *op het Loo*, bij *Apeldoorn*, in het openbaar ver[]koopen:

Ongeveer 14 stuks VOL- en HALFBLOED REN[-] en RIJPAARDEN, van 2 tot 6 jaren oud, welk[e] de laatste 4 dagen vóór den verkoop te bezigtigen zijn.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij voor[ge]noemden Notaris, bij den Heer *F. STEERS* op *het Loo*, en bij den Heer *C. J. AN[]MAET*, Secretaris der Valken-Societeit te *'s Gra*[]*venhage.*

Versch geworpen EZELINNEN *TE KOOP* of *TE HUUR*, alsmede RI[J-] en TREK-EZELS, bij *P. L. GUSTEN*[]*HOVEN*, te *Velp*; waar ook nog *TE HUU[R]* zijn: *twee* of *drie* KAMERS, met of zonder Kos[t] en Bediening. — *Brieven franco.*

† † † *G. J. VAN 'T HULL*, Mr. Smid, te *Arnhem*, verlangt *twee* SMIDSKNECHTS, hun Werk verstaande als HOEFSMEDEN, tegen Vast Werk en een behoorlijk Loon.

† † † Op een Buiten, nabij *Arnhem*, wordt tegen 1o. November eerstkomende, verlangd eene bekwame KEUKENMEID voorzien van goede getuigschriften. — Adres in persoon, of met *franco-brieven*, onder de Letters J. L., bij den Boekhandelaar *G. VAN ELDIK THIEME*, te *Arnhem*.

Naar Noord-Amerika, voor Landverhuizers.

Geregelde wekelijksche gelegenheid van *Rotterdam* per Stoomboot naar *Hâvre* en van daar per geregelde Post-packetschepen, den 1sten, 8sten, 16den en 24sten van iedere maand naar *New-York* en *New-Orleans* vertrekkende, overtogt gewoonlijk in 20 à 24 dagen. — Nadere inlichting omtrent passage enz., op *franco*-aanvrage, bij den Heer *J. W. TER HAAR*, Agent te *Arnhem*, en ten Kantore van *SMITH & Cie.* te *Rotterdam*.

Nederlandsche

Stoomboot-Maatschappij.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*, des Maandags, Woensdags en Zaturdags, des morgens ten 10 ure.

Van *Arnhem* naar *Mannheim*, des avonds ten $8\frac{1}{2}$ ure, na aankomst van den Beurstrein van *Amsterdam* en der Stoomboot van *Rotterdam*.

Nadere inlichtingen te *Arnhem* bij den Agent,

J. W. TER HAAR.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 20 Sept. 1 El 0 Palm 2 Duim; gew. 0 D. gev. 4 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. DONDERDAG, 21 SEPTEMBER. N°. [illegible]

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

Taak der Dubbele Kamer.

Er zijn er die drijven dat de Dubbele Kamer maar spoedig aannemen moet; die dreigen *en* met een ministerie van ultrabehouders, indien verworpen wordt, wat tot nu is tot stand gebragt, *en* met te vreezen woelingen in tegenovergestelde rigting.

Het zal niet ten voordeele der kracht, noch des vertrouwens op de aldus tot stand te brengen Grondwet zijn, dat zij zal schijnen te zijn aangenomen, als onder bedreiging van reactie, onder de vrees voor onrust, als bij wijze van formaliteit, door den grondwetgever vervuld, in plaats van dat, waartoe hij geroepen is: onderzoeken en booordeelen.

Wij strijden niet voor personen, maar alleen voor dat, wat in ons oog het beste is voor het land. Wij strijden niet door dik en dun heen, om als bij overrompeling eene aanneming te doen verkrijgen, opdat het ministerie *Donker-Kempenaer* zou kunnen aanblijven. Want wij koesteren hoegenaamd geen vrees voor de reactionnairen, zoodra hun door opregte, doortastende hervorming alle terrein wordt ontnomen; wij vreezen alles zoo lang het transigeren duurt en zij zoodoende dagelijks veld winnen. Want het behoud, dat ons verloren deed gaan, wordt niet geknakt door aanneming dezer grondwetsvoorstellen; wel door' hervorming en veranderd regeringsstelsel; en daar zien wij in de 6 maanden, dat zoogezegd onze hervorming zou zijn aangevangen, niets van. Want wij zien niet dat verwerping van ontwerpen, terwijl de bepalingen over godsdienst- en onderwijs-vrijheid werden aangenomen, tot onlusten aanleiding zou geven; wij zien niet dat de aftreding van het ministerie door een ministerie van ultrabehouders zou moeten worden achtervolgd, noch waarom daar niet eerder op zou behooren te volgen een ministerie, dat in plaats van aan de oude Kamer de geheele herziening voor te stellen, daartoe eerst de oude Kamer, door eene nieuwe, betergekozene deed vervangen; want wij zien niet dat het land er zoo hollend mede achteruit zou gaan, zoo de heer *Nedermeijer* op des heeren *Kempenaers* stoel ging zitten.

Wat is de taak der dubbele Kamer? zich laten bangmaken? werken naar gelang van allerlei schrikbeelden, die men haar zou willen vertoonen? en zal nu welligt het kanon in Italie moeten medewerken als vroeger dat fameuse kanon op de Middellandsche zee? of zal het staan of vallen van het ministerie haar moeten leiden in hare beslissing omtrent dat, wat langer moet duren dan een ministerie; dan een ministerie, dat zijn ***tijdelijkheid*** bij alles wil doen gelden en zeker dus niet langer zal willen blijven bestaan, dan tot dat de Grondwet zal zijn aangenomen. De heer ***Donker*** immers zei het reeds eene maand geleden, dat «bij slechts ***kortstondig*** aan het bestuur ***zal*** blijven en ***een werktuig des Konings*** is.» Maar ook al ware bij de ministers het voornemen om langer te blijven, hangt dan van ***hun*** aftreden of blijven het land af? zijn zij de eenigste heldere hoofden, de eenige krachtige handen, die ons op den weg van «vereenvoudiging en bezuiniging,» waarvan wij reeds ***zóóvele*** en ***zoo schitterende*** proeven in zes maanden tijd gehad hebben, kunnen voortleiden?

Of moet zij onderzoeken? de voorstellen beoordeelen, op zich zelve, naar hare innerlijke waarde, afgescheiden van alle neven-omstandigheden; en bij afkeuring daarin verbetering bewerken?

Wie zal het durven ontkennen; tenzij die niet voor de zaak, maar of enkel voor personen strijdt, of vrees zich tot leidsvrouw heeft gekozen?

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag 19 September.

In deze zitting is ingekomen eene missive van den heer Hooft, van 's Gravenhage, die daarbij kennis geeft, dat hij, ten gevolge van ongesteldheid, verhinderd wordt de vergadering bij te wonen. — Aangenomen voor kennisgeving.

De heer Boreel, die alsnog het voorzitterschap waarneemt, vat het woord op, en geeft te kennen, dat hij gisteren aan de vergadering de redenen heeft kenbaar gemaakt, welke hem hebben doen besluiten, zijn ontslag te verzoeken als voorzitter van de Tweede Kamer. Hij ziet zich thans verpligt, de verdere toedragt dezer zaak aan de vergadering mede te deelen. Bij koninklijk besluit van gisteren is op het ingediende verzoek geantwoord, dat bij den Koning zoodanige gewigtige bezwaren tegen de inwilliging van het gedane verzoek bestonden, dat Z. M. verpligt was, in de inwilliging van het verzoek te difficulteren, en bij welk besluit dat verzoek mitsdien wordt gewezen van de hand. Hij, tijdelijke voorzitter, heeft echter gemeend in dat besluit niet te kunnen berusten, en derhalve geoordeeld, den Koning nader eerbiedig te moeten verklaren, dat hij op het bekomen van het ontslag meende te moeten blijven aandringen. Op dat nader verzoek heeft het Z. M., bij besluit van beden, behaagd, het alsnu in te willigen, en derhalve Jhr. W. Boreel van Hogelanden te ontsluan als voorzitter der Kamer.

Dat besluit wordt voorgelezen. Het is gecontrasigneerd door den tijdelijken minister van Binnenlandsche zaken, Mr. de Kempenaer.

Ingevolge de bepalingen van het reglement, blijft de heer Boreel het voorzitterschap tijdelijk waarnemen, tot dat er een andere voorzitter zal zijn benoemd.

Er moet derhalve worden overgegaan tot het verkiezen van drie kandidaten voor het voorzitterschap der dubbele Kamer, waarvan de lijst aan den Koning zal worden aangeboden.

De tijdelijke voorzitter stelt voor, daartoe over te gaan op morgen ochtend ten 11 ure. Van alle zijden wordt er op aangedrongen, dat zulks *onmiddellijk* plaats hebbe. Daartoe wordt besloten.

Tot stemopnemers worden benoemd de heeren: Gevers, Duymaer van Twist, de Bruyn Kops en baron van Reede van Oudshoorn.

Bij de *eerste* stemming voor den *eersten* kandidaat verkrijgt de heer Boreel van Hogelanden 74 stemmen; Verwey Mejan 21; Duymaer van Twist 2; Mutsaers 1; van Hall 1; Schooneveld 2; Nederburgh 1 en Faber van Riemsdijk 1; terwijl 1 briefje in het geheel niet en een ander verkeerd was ingevuld. Mitsdien heeft Jhr. W. Boreel van Hogelanden de volstrekte meerderheid van stemmen op zich vereenigd en wordt hij als eerste kandidaat op de lijst geplaatst.

Bij de *eerste* stemming voor den *tweeden* kandidaat vereenigen zich 3 stemmen op den heer Albarda, 36 den heer Verwey-Mejan, 37 den heer van Panhuys, 3 den heer Duymaer van Twist, 2 den heer de Man, 1 den heer van Heloma, 11 den heer van Hall, 3 den heer Gevers, 2 den heer van Rosenthal, 1 den heer Sterling, 1 den heer Nepveu, 1 den heer Mackay, 1 den heer Kien, 1 den heer van Dam van Isselt en 2 blanco-biljetten. Geen der leden erlangt alzoo de volstrekte meerderheid.

Bij de *tweede* stemming voor den *tweeden* kandidaat erlangt de heer Verwey Mejan 55 stemmen, de heer van Panhuys 35, de heer van Hall 8, de heer de Man 2 stemmen; de heer Mackay 1, de heer Nepveu 1 en de heer Gevers 1 stem; terwijl 2 blanco-briefjes in de bus gevonden worden. Mitsdien heeft de heer Verwey-Mejan thans de volstrekte meerderheid op zich vereenigd, en wordt hij als 2de candidaat op de lijst geplaatst.

Bij de *eerste* stemming voor den *derden* kandidaat heeft de heer Mutsaers bekomen 42 stemmen; de heer van Dam van Isselt 2, de heer van Hall 13, de heer van Rosenthal 1, de heer van Panhnys 27, de heer Faber van Riemsdijk 2, de heer Kien 1, Schooneveld 3, Nepveu 3, Romme 1, de Man 3, Reael 1, de Vos 1, de Weichs de Wenne 1, Nienhuis 1, de Jong 1 en blanco 2. Niemand heeft alzoo de volstrekte meerderheid bekomen.

Bij de *tweede* stemming voor den *derden* kandidaat, verkrijgt de heer Mutsaers 62 stemmen, van Panhuys 24, van Hall 10, de Man 2, van Dam van Isselt 1, Nepveu 1, Kien 1 en Gouverneur 1 stem, terwijl 3 blanco-briefjes in de bus gevonden worden. Mitsdien heeft de heer Mutsaers thans de volstrekte meerderheid van stemmen op zich vereenigd en wordt hij tot derden kandidaat geproclameerd.

De tijdelijke voorzitter bedankt de heeren stemopnemers voor de door hen volbragte taak, en benoemt vervolgens eene commissie, om de opgemaakte lijst van drie kandidaten voor het voorzitterschap gedurende de zitting der dubbele Kamer, den Koning aan te bieden. Deze commissie is zamengesteld uit de vier stemopnemers, de heeren Gevers van Endegeest, Duymaer van Twist, de Bruin Kops en baron van Reede van Oudshoorn, benevens de heeren de Monchy, van Heloma, Jhr. Caan en Storm, uit Noord-Braband.

Zijn ingekomen eenige verzoekschriften betrekkelijk de Grondwetsherziening. — In handen der daartoe bestaande commissie.

Een adres uit Leiden, over hetzelfde onderwerp, en wel betrekkelijk de godsdienst, wordt, als ongezegeld, ter zijde gelegd.

De tijdelijke voorzitter stelt voor, om thans over te gaan tot het zamenstellen der afdeelingen, doch om, met afwijking van art. 63 van het reglement van orde der Kamer, het getal afdeelingen voor deze dubbele Kamer, even als in 1840, van *vijf* te brengen op *seven.* — Dienovereenkomstig wordt besloten. Door de afdeelingen worden tot voorzitters en tweede voorzitters gekozen de heeren:

		Voorzitters.	*Tweede voorzitters.*
1ste	Afdeeling	de Man.	Luyben.
2de	»	van Dam van Isselt.	van Rosenthal.
3de	»	Verwey Mejan.	Duymaer van Twist.
4de	»	Gevers van Endegeest.	van Goltstein.
5de	»	Schooneveld.	den Tex.
6de	»	van Hall.	van Panhuys.
7de	»	Cats.	Romme.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, zoo wordt de vergadering gescheiden.

— De boodschap, waarbij eergisteren aan de dubbele Tweede Kamer der Staten-Generaal de ontwerpen van wet, betrekkelijk de Grondwets-herziening, zijn aangeboden, is van den volgenden inhoud:

Edel Mogende Heeren!

Aan U Edel Mogenden, thans in dubbelen getale bijeengekomen, om te beraadslagen over de veranderingen der Grondwet van het Koningrijk, die vermeld zijn in de wetten van den 7 en 8 September jl. (*Staatsblad* n°. 42 en 53), worden bij deze aangeboden twaalf wets-ontwerpen, in welke zijn opgenomen de veranderingen en bijvoegingen, welke door voorschrevene wetten noodzakelijk verklaard, en daarin duidelijk aangewezen en uitgedrukt zijn.

En hiermede bevelen wij U Edel Mogenden in Godes heilige bescherming.

'S Gravenhage, (*Get.*) WILLEM.
den 17 September 1848.

De twaalf ontwerpen behelzen de bekende wijzigingen in de Grondwet. Het hoofd van elk ontwerp is van dezen inhoud:

«WIJ WILLEM II ENZ.

«Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, salut! doen te weten:

«Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de wet van den 7 September 1848 (*Staatsblad* n°. 42) heeft verklaard, dat er noodzakelijkheid bestaat tot verandering en bijvoeging van bepalingen in het Eerste Hoofdstuk der Grondwet van het Koningrijk der Nederlanden, en dat in die wet tevens de noodzakelijke veranderingen en bijvoegingen duidelijk zijn aangewezen en uitgedrukt;

Zoo is het dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

(*Hierop volgen de wijzigingen.*)

Het slot der ontwerpen, achter de wijzigingen, luidt aldus;

«Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.»

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 20 *September*.

Z. M. heeft benoemd tot president van het provinciaal geregtshof te Groningen, den heer Mr. *B. Wichers*, thans vice-president bij dat hof, in plaats van den heer Mr. *J. Gockinga*, die als zoodanig, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol is ontslagen.

— Heden ochtend ten 11 ure is de commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het aanbieden aan den Koning van de lijst der drie candidaten voor het voorzitterschap der dubbele Kamer, bij Hoogstdenzelven toegelaten.

Morgen, Donderdag, des morgens ten tien ure, zal de dubbele Tweede Kamer wederom eene zitting houden. Daarin zal waarschijnlijk het besluit des Konings worden kenbaar gemaakt, en de nieuw benoemde voorzitter zitting nemen.

Na afloop dier vergadering, zullen de leden in de afdeelingen bijeenkomen, en het onderzoek aanvangen over de twaalf ontwerpen van wet, strekkende tot herziening der Grondwet.

— Z. M. heeft, bij besluit van heden, benoemd tot voorziter van de Dubbele Tweede Kamer der Staten-Generaal, Jhr. *Boreel van Hogelanden*, zijnde de eerste der op de lijst geplaatste kandidaten.

— Men verneemt, dat de uitrusting der oorlogschepen, welke naar Java bestemd zijn, met den meesten spoed wordt voortgezet. Als een aangenaam blijk van dezen spoed kunnen wij o. a. berigten, dat in deze week de beide fregatten *Prins van Oranje* (60 stukken) en *Sambre* (44 stukken), na door de sleepboot *Amsterdam* van de reede in de haven van het Nieuwe-Diep te zijn geboegseerd, met de volle batterij aan boord binnen het drooge dok zijn gebragt en na aldaar onderzocht en gekalfaterd te zijn, weder in de haven zijn gebragt, alles in den korten tijd van vijf dagen. Men is thans druk bezig beide vaartuigen geheel zeilklaar te maken. De zeildag is bepaald op 12 October. De *Prins van Oranje* zal 150 man en de *Sambre* 100 man troepen medenemen.

De korvet *Boreas* ligt geheel gereed en getuigd om dadelijk in dienst te worden gesteld. Men zegt, dat dit geschieden zal met 1 October. De korvet *Juno* ligt nog op de reede van Texel, de stoomboot *Cycloop* met twee kanoneerbooten in de haven van het Nieuwe-Diep.

Tegen 1 October zijn 16 adelborsten, 1° klasse, tot luitenants der 2° klasse benoemd.

— De generaal-majoor van het Oost-Indische leger, *Penning Nieuwland*, met eene zending naar Zweden belast, heeft bevel bekomen, zijn verblijf aldaar te bekorten, ten einde zich zoodra mogelijk naar Java terug te begeven. Naar wij vernemen is de generaal reeds gisteren te 's Gravenhage aangekomen.

— Men schrijft uit Harderwijk, 17 September: «Den 5 October vertrekken van Harderwijk 120 onderofficieren en soldaten, onder het kommando van den majoor *Hegie* en begeleid door de H.H. officieren *Beelaerts van Emmichoven* en *Timmermans*, alsmede doctor *Vrede*, om met het schip *Elisa Susanna*, kapt. *Dijkema*, naar Oost-Indie te zeilen. Ook zullen een paar dagen later, met het schip *Menado*, nog 100 à 120 manschappen verzonden worden; doch het personeel der HH. officieren is nog onbekend.

«Het aantal Nederlanders, dat hier dagelijks aankomt om dienst te nemen, is in vergelijking van andere jaren groot en kan op drie à vier personen per dag begroot worden. Opmerkelijk is het hoe spoedig het uiterlijk dezer manschappen gunstig door het geregeld leven, goede voeding en verpleging en gezette bezigheid verandert. Waarlijk, wanneer men dit gadeslaat, is het onbegrijpelijk, dat er toch nog zoo velen gevonden worden die het bedelen, ledigloopen of het verblijf in de koloniën van weldadigheid verkiezen boven de eervolle militaire loopbaan.

«Binnen kort worden de 1000 man uit het leger, om als buitengewoon contingent naar de Oost-Indiën te vertrekken, verwacht en er worden toebereidselen voor de ontvangst gemaakt.»

— Te 's Hertogenbosch moesten dit jaar 10 leden uit het kiezers collegie aftreden. Acht daarvan zijn herkozen. Er waren 1010 stembiljettem uitgedeeld; 464 kwamen niet terug en 69 waren ongeldig. Alzoo geschiedde de benoeming slechts door 447 stemmen.

De *Noord-Brabander* zegt dienaangaande:

«Na deze opgaaf hebben wij slechts eene aanmerking te voegen, namelijk dat het schande is, dat men in de hoofdstad der Provincie Noord-Braband, in de hoofdstad van het Nederlandsch catholicismus nog zoo ver ten achter is. 1,010 biljetten zijn uitgegeven. Van die 1,010 (zegge *een duizend en tien*) hebben slechts 516 (zegge *vijf honderd en zestien*) zich gewaardigd hunne billetten in te vullen. Van die 516 zijn nog slechts 447 (zegge *vier honderd zeven en veertig*) billetten geldig bevonden; zoodat de kleine helft der stemgeregtigden de openstaande kiezersplaatsen heeft aangevuld. Wij noemen dit eene ellendige wijze van kiezen, en zoo bij de aanstaande regtstreeksche verkiezingen voor de volksvertegenwoordiging, het ook zoo ellendig moet tolgaan, en het op alle plaatsen van ons vaderland moet toegaan, zoo als in de hoofdstad der provincie Noord-Braband, dan lijdt het geen twijfel, of de volksvertegenwoordiging zal nog ellendiger zijn, dan zij thans is. Wij hebben steeds geroepen *Videant Consules!* Beheerschers, ziet toe! Thans roepen wij *Videat Populus!* Volk zie toe! Moge onze stem niet zijn *vox clamentis in deserto*, de stem, die in de woestijn roept!!! »

— In de zitting van den Hoogen Raad, kamer van strafzaken, van heden, heeft de adv.-gen. *Arntzenius* conclusie genomen in de zaak van *C. C. Marck* tegen het bekende arrest van het Prov. Hof in Zuid-Holland, nopens de valsche muntbiljetten. Adv.-gen. heeft de aangevoerde middelen ongegrond geoordeeld en mitsdien geconcludeerd tot verwerping van het ingestelde beroep. De uitspraak is bepaald op 10 October.

Buitenlandsche berigten.

België. — Men leest in het *Antwerpsch Handelsblad*: «Een Nederlandsch personnage, die dezer dagen met een onzer ministers over de staatkunde redekavelde, drukte hem glimlagchende zijne bevreemding er over uit, dat men dit jaar zoo veel geld te koste leide om de staatkundige feesten van September te vieren, nu toch de betrekkingen van dit land met Nederland op den meest vriendschappelijken voet stonden. De minister antwoordde met eene namelooze gulheid: «laat u daardoor niet misleiden, mijnheer!» de dagen van September dienen slechts tot een voorwensel, en uwe regering zou ten onregte zich over het kruid dat wij verschieten zullen, bekommerd maken; het geldt veel minder, onzes bedunkens, de nederlaag van uwe landgenooten te vieren, dan aan het belgisch volk eene gelegenheid te geven, om zich bij de eerste verjaring van onze komst aan het bestuur te vermaken. Wat wij reeds voor hetzelve gedaan hebben, en de vernuftige denkbeelden, die wij later voor dat volk zullen verwezenlijken, verdienen toch wel eenige openbare vermakelijkheden. Kortom, het is zoowel een partijals een volksfeest; wij kunnen u dus, in volle gemoede, zelf uitnoodigen om er deel aan te nemen.

«Indien die woorden nu niet geheel juist zijn, zijn ze toch waarschijnlijk.

«En zeker zullen de bedoelde dagen geruchts genoeg maken, daarvoor is niets gespaard; sedert twee maanden denkt de heer *Rogier* aan niets anders. Hij put daartoe ruimschoots uit de schatkist, behoudens om zich deswege nader aan de kamers en rekenkamer te verklaren. Hij zal ook wel eene wet ter bekrachtiging erlangen, als hij maar weder zijne aftreding vooropzet. Dat middel slaagt in Brussel, zoowel als in Parijs.

«En, zeker, Brussel zal bij al dat gerucht niet gaan te verliezen. Maar de provincien, en vooral de Vlaanderens, zullen misschien dat vertoon en geldverteren minder naar hun genoegen vinden.

«Heeft het houding dat men bals ten koste van den Staat houdt?»

— Bij een koninklijk besluit van 18 dezer, is het tijdstip tot vrijen invoer van vee, meel en grutten van allerlei soort tot 31 December dezes jaars verlengd.

Frankrijk. — De stemming in de hoofdstad is den 18 gesloten. Wat zal die aanbrengen? Men is nog in het onzekere; doch, bij de verdeeldheid van de meer gematigde partijen, schijnt de partij der «rooden» veel kans te hebben op eene zege. *Lodewijk Napoleon* de heeren *Thoré*, *Raspail* en de maarschalk *Bugeaud* worden het meest genoemd.

— De beraadslaging over de staatsregeling is in de vergadering van den 18 hervat. De algeheele afschaffing van de doodstraf is met overgroote meerderheid verworpen De vergadering heeft echter die afschaffing in zake van staatkunde uitgesproken en dus, hieromtrent, een der besluiten van de voorloopige regering behouden, waarmêe zij anders zeer karig is.

De beraadslaging heeft daarna geloopen over de vrijheid van eeredienst; de bezoldiging van de geestelijkheid en de vrijheid van onderwijs. De heer *de Montalembet* heeft over laatstgemeld onderwerp eene breedvoerige rede gehouden, welke echter luttel voldaan heeft. Hij wilde beweren, dat het onderwijs vóór de omwenling van 1789 meer ontwikkeld was dan heden ten dage. Dit werd echter levendig betwist.

Duitschland. — (*Vervolg en slot van het in ons vorig n°. afgebroken vertoog van den Times:*)

«Het blijkt niet uit den tekst van de overeenkomst, den 26 Augustus te Malmoë gesloten, dat de bemiddeling van Groot-Britannie eenigen regtstreekschen invloed op die schikking hebbe gehad; en, inderdaad, was het meer naar Zweden, dan naar Engeland, dat de krijgvoerenden uitzagen. Denemarken heeft nu echter een dubbel regt om den feitelijken bijstand van dezen Staat in te roepen, niet alleen omdat wij het verdrag van 1720 mede gewaarborgd ~~hebben, maar ook als een der partijen, waardoor het tot het sluiten van~~ den wapenstilstand en tot opheffing van de blokkade der duitsche havens dien ten gevolge genoopt is. De bereidvaardigheid van Denemarken, om dit deel van den wapenstilstand uit te voeren, maakt de verwerping van het verdrag anderzijds nog veel onvergefelijker (*infamous*); en het legt aan alle betrokken partijen te eerder den pligt op, om aan de volledige naleving de hand te doen houden. De Koning van Pruissen en het Duitsche verbond moeten, dit spreekt van zelve, hunne zaak onderling uitmaken; maar wat de erkende staatsmagten van Europa aangaat, deze hebben niets te maken met de uitsporige taal en eischen van de vergadering te Frankfort. Hare magt moge niet juist bepaald en hare betrekkingen tot de souvereine Staten van Duitschland niet wel omschreven zijn, zoo levert dit geene reden voor het overige Europa op om zich door valsche onderhandelingen te laten verstrikken of aan de ongelegenheden en verliezen bloot te stellen, die van eenen niet uitgelokten oorlog het gevolg zijn. Aan zulk geschreeuw toe te geven, ware dulden dat de Frankforter vergaderin niet alleen aan de Duitsche Staten, als waren die reeds gemediatiseerd, de wet zou voorschrijven, maar ook aan al de kabinetten van Europa, en dusdoende zou men haar laten tarten de staatkunde en de verbindtenissen van Engeland, Rusland en Frankrijk, zoowel als van Zweden en Denemarken. De voorwaarden van den wapenstilstand zijn billijk en gepast, maar zij worden te Frankfort euvel opgenomen, omdat de tijd, welken de wapenstilstandomvat, juist de mogelijkheid van een' winterveldtogt uitsluit, waarin de Duitschers hoopten het ijs over te rukken, aldus den stouten aanslag van 1658 - 59 te hernieuwen, en Kopenhagen aan te grijpen, terwijl de vorst de bewegingen van de deensche vloot zou beletten; en omdat bij de overeenkomst de revolutionnaire regering wordt vervangen, die door de voorstanders van Duitschland in de hertogdommen, ten spijt van de regten der kroon, zijn aangesteld. *Maar nu dit zijn juist de redenen, waarom de voorwaarden van den wapenstilstand de ondersteuning van al de Mogendheden van Europa verdienen, waaronder wij Pruissen zelf begrijpen, als de partij, die het striktste door de voorwaarden van de overeenkomst gehouden is.* Wij zien dus de beslissing van het Berlijner kabinet met meer belangstelling te gemoet, dan dat wij gewigt hechten aan de beraadslagingen van de centrale vergadering te Frankfort; want die beslissing zal niet alleen uitmaken of dit vraagstuk tot eenen algemeenen oorlog kunne voeren, maar of Pruissen ten aanzien van Europa zal behouden: zijn karakter, zijne eer en zijne souvereiniteit.»

— Volgens een bijzonder schrijven uit Berlijn in het Keuler dagblad heeft de Pruissische regering aan het centraal bewind te Frankfort eene nota gerigt, waarin zij stellig verklaard zou hebben dat, zonder zich in 't minst aan de algemeene duitsche verpligtingen te willen onttrekken, zij toch vooraf reeds moest te kennen geven, dat zij den wapenstilstand te Malmoë gesloten, als een afzonderlijk verdrag met Denemarken moest beschouwen, en dien in elk geval zou handhaven.

De pruissische regering zou, in dezen, door eene nota, van den britschen gezant (lord *Westmoreland*) zijn bijgestaan, waarin gezegd moet worden: dat de Koningin van Groot-Britannie, in hare hoedanigheid van waarborgster van den wapenstilstand van Malmoë, alle noodige maatregelen zou nemen, om dien te handhaven, ook dan zelfs, wanneer zulks geen plaats kon vinden, dan door eene feitelijke verwering van de regten, die de overeenkomst aan Denemarken toekent. (De toon van opgemeld vertoog in den *Times* bevestigt dit volkomen.)

De aandrang van Pruissen, Engeland en welligt elders heeft eenen voor den algemeenen vrede gewenschten invloed uitgeoefend.

Verscheiden dagen duurden de beraadslagingen.

Er kwamen van vele zijden verzoekschriften tot weigering van den wapenstilstand in; doch de meer bezadigde frankfortsche dagbladen trachtten den invloed daarvan al dadelijk te keeren; zij betoogden, dat de bedoelde weigering slechts zou zijn de woelzieken in de hand werken, en dat de wapenstilstand voor Duitschland niets onteerends heeft.

— De Duitsche Rijksvergadering is den 16 tot een besluit gekomen nopens het belangrijke vraagstuk van den met Denemarken gesloten wapenstilstand. Het voorstel der meerderheid van de commissie: strekkende om den wapenstilstand af te keuren is *verworpen* met 258 tegen 237 stemmen.

Ten gevolge van dit besluit, is er groote gisting ontstaan onder het volk, dat zich buiten de Paulskerk verzameld had. Voor eenige huizen werd duchtig geketeld, en bij anderen de glazen ingeslagen Toen tegen 11 ure het oproer meer en meer toenam, moest er alarm geslagen worden, waarop de burgerwacht en een batailjon troepen onder de wapenen kwamen, die het volk uit elkander joegen, zoodat omstreeks 1 uur na middernacht de rust hersteld was.

— De deensche dagbladen van den 12 Sept. spreken in den toon van bovenmedegedeeld vertoog uit den *Times*, doch zij meenen dat Pruissen zich in elk geval aan den wapenstilstand houden zou.

— Terwijl men gespannen was op de beslissing van Frankfort zijn de jongste tijdingen uit *Oostenrijk* weder zeer belangrijk:

In de hoofdstad, Weenen, blijft het onrustig. In de hoofdstad van Hongarije, Pesth, schijnt het echter vooral tot eene uitbarsting te komen. De deputatie uit den Rijksdag was aldaar teruggekeerd, met roode pluimen op den hoed; eene onoverzienbare menigte bedekte den oever van den Donau, en als het vuur verspreidde zich het gerucht, dat de koning (de keizer) nu zelve aan het hoofd der reactie stond. De aartshertog *Stephanus* hield een langdurigen ministerraad; de Rijksdag verzamelde zich in het geheim en uiterst gespannen bleef men deszelfs beslissing te vernemen.

(De aartshertog heeft den 12 het ontslag der ministers aangenomen en zelf tijdelijk het bewind aanvaard; doch, bij gemis van mede-onderteekening, werd zijn schrijven door den Rijksdag onwettig verklaard; de aartshertog antwoordde daarop vrij scherp, doch vond het beste den bekenden volksvriend *Kossuth* met de vorming van een nieuw ministerie te belasten

Inmiddels is de *Banus van Croatie den 9 op drie punten in Hongarije binnengerukt*, en heeft manifesten aan de oostenrijksche volken gerigt, waarin hij zegt niet voor reactie, maar voor de zelfstandigheid van al de staten op te komen, die men in Hongarije aan zijn land weigert. In Oeldenburg heeft hij bijval gevonden, en is men *Kossuth* afgevallen.

Overigens heeft men elders, als in Chemnitz, Potsdam enz. weder verregaande ongeregeldheden te betreuren.)

Pruissen. — Volgens de *Spenersche Zeitung*, had de zending van den heer *von Raumer* naar Parijs, het gewenschte gevolg niet gehad. Nadat het hem gelukt was, verschillende zwarigheden uit den weg te ruimen, kwam de tijding der frankfortsche besluiten, nopens het verwerpen van den wapenstilstand en het aftreden van het ministerie, welke bij de fransche regering een' zeer ongunstigen indruk verwekte, en haar deed vooronderstellen, dat die aftreding niet slechts eene verandering van personen, maar ook der grondstellingen en handelingen na zich zou slepen. De heer *von Raumer*, overtuigd dat de nieuw ingeslagen weg de eenheid van Duitschland zal verstooren en de betrekkingen tot de overige Europesche Staten moeijelijker maken, heeft verklaard, dat hij bij deze nieuwe rigting niet medewerken kan noch wil; dien ten gevolge heeft hij zijn' post nedergelegd, en zal Parijs verlaten, zoodra zijn opvolger benoemd zal zijn.

Hannover — Te Hannover is de wet bekend gemaakt, bevattende de wijzigingen in de staatsregeling van dat Koningrijk. Daarbij wordt onder anderen vastgesteld: vrijheid van drukpers, vrijheid van geloof, gelijkheid van allen voor de belasting: scheiding van de regterlijke en uitvoerende magt, openbare en mondelinge behandeling in burgerlijke en strafzaken, met invoering van regtbanken van gezworenen voor laatstgenoemde, verantwoordelijkheid der ministers. eene vertegenwoordiging, bestaande uit twee kamers, waarvan de eerste gedeeltelijk door den Koning en uit de aanzienlijke grondeigenaren, de tweede door en uit het volk te kiezen, enz.

Turkije. — Volgens berigten uit Konstantinopel, van den 31 Augustus, was *Ibrahim*-Pacha aldaar aangekomen, om door de Porte met het opperbestuur van Egypte bekleed te worden, ten gevolge van de voortdurende krankzinnigheid van *Mehemed-Ali.*

Italië. — De zaak der bemiddeling is nog altijd onbeslist en den 20 eindigt de wapenstilstand. Sommigen spreken van eene verlenging daarvan; anderen betwijfelen dit zeer. daar de koning van Sardinie zich krachtiger dan ooit ten oorlog heeft toegerust.

Nopens Venetie weet men niets stelligs, nadat de Sardinische vloot van voor die haven is weggezeild. Men weet, dat het ontwerp van Oostenrijk om die stad te blokkeren en zelfs, zoo mogelijk, haar te bezetten, nieuwe moeijelijkheden tusschen het Weener kabinet en de engelsche en fransche regeringen heeft doen oprijzen. Die zwarigheden zijn nog niet uit den weg geruimd, en men weet niet, of Oostenrijk zijn ontwerp zal ten uitvoer leggen.

De Koning van Sardinië is eindelijk te Turyn teruggekeerd; sedert zijn vertrek naar het leger had hij zijne hoofdstad niet terug gezien. Hij heeft aan de nationale garde te Turyn eene proclamatie gerigt.

Het comité van de hertogdommen Parma, Plaisance, Modena en Reggio hadden tegen de onwettigheid van de magt geprotesteerd, welke de Oostenrijksche bevelhebbers zich in de onderscheiden steden van dezelfde hertogdommen toekenden. Dit protest is aan het Britsche ministerie toegezonden, en, op last van lord *Palmerston*, heeft lord *Abercromby*, aan genoemd comité te kennen gegeven, dat men die klagten in aanmerking zou nemen.

Napels. — Den 5 dezer heeft de koning de kamers tot den 30 November verdaagd.

Denzelfden dag is een volkshoop de straten van Napels doorgetrokken onder het geschreeuw van: *Leve de Koning! weg met de constitutie!* Een deel der burgers verspreidde dien toomeloozen hoop; doch over en weder zijn slagtoffers gevallen.

Den volgenden dag zijn eenige burgers gevangen genomen. De troepen waren geconsigneerd en de stad schijnt in staat van beleg te verkeeren, of in eenen toestand, die daaraan nabij komt.

Men heeft geene nadere berigten uit Messina, die van de buitengewone verdediging van die stad getuigen, en alleen bevestiging van de inneming daarvan, na het bombardement. Die daad heeft echter in geheel Sicilie eene onbeschrijfelijke verbittering verwekt; men staat weder van alle zijden op, en er zijn zeven kampen op het eiland opgerigt; Palermo alleen levert duizende manschappen. Het zal zeker nog veel inspanning vereischen, eer *Ferdinand* van het geheele eiland meester zij.

Ingezonden stukken.

KLITTEN.

Op den 18 Augustus 1848 was te Amsterdam eene vergadering van *geloovige* hervormden. Het verslag daarover uitgegeven bewijst alweder, hoe in Nederland het geen tijd is van driftigen vooruitgang, maar eerder van staan; hoe ieder zijn *stand*punt mint, standpuntig handelt en vooral standpuntig spreekt. — De heer *Groen van Prinsterer*, die de leiding der vergadering had, begon «namens de commissie inlichtingen te geven, «omtrent het *standpunt*, waaruit zij de aangelegenheden der kerk, in verband tot de bijeenkomst beschouwt;» daaromtrent, dat is omtrent dat *standpunt*, zegt hij o. a., «dat de getrouwe lidmaten en leeraars niet langer verzuimen mogen, vereenigd hun *standpunt* duidelijk te doen «kennen, en tegenover de vijanden van het geloof der kerk «te doen uitkomen, dat geene organisatie, zonder handhaving der leer iets baten kan tot wezenlijk herstel. Bij «eene regte waardering van dit *standpunt*, vervalt elke «misvatting van het beoogde doel» (bl. 12). In den loop der beraadslaging geeft hij verder als oordeel der commissie op, dat sommige strijdvragen kunnen worden ter zijde gesteld «met volkomen behoud van het wederzijdsch *standpunt*» (bl. 16) en dat uitbreiding aan de zaak moest worden gegeven «in overeenstemming met het aangenomen *standpunt*» (bl. 24); terwijl de heer *da Costa* «zijn eigen «*standpunt*, met betrekking tot de formulieren,» toelicht (bl. 25). Het lucht op, als men eindelijk eens komt (bl. 40) aan een »*punt van uitgang*» in welks rigting men vooruit wil gaan.

LAATSTE BERIGTEN.

Duitschland. — De tijdingen uit Frankfort, loopende tot 18 dezer, des avonds half acht ure, luiden ongunstig. Dien dag had de Rijksvergadering eene zitting gehouden, waarin bij de notulen weder over de jongste besluiten nopens den wapenstilstand met Denemarken gesproken werd. Er kwam eene kennisgeving in, dat verscheiden leden van het afgetreden ministerie het beleid van zaken zouden voeren, tot dat een nieuw bestuur zou gevormd zijn. Voorts werden de ministers ondervraagd over de bezetting van het plein voor het gebouw der vergadering en der stad door toepen. Het bewind had namelijk, ten gevolge van de onrustige bewegingen in de vorige dagen en bij het geopenbaarde voornemen, om eene ernstige poging tegen de Rijksvergadering te ondernemen, 2000 man oostenrijksche en pruissische troepen met den spoorweg uit omliggende plaatsen doen komen. De menigte was desniettemin zamengeschoold en had zelfs, in den loop van den 18, eenige barricades opgeworpen. Reeds ten 1 ure waren de meeste daarvan door de militaire magt genomen *doch ten 3 ure is het tot een hevigen strijd* gekomen, die tot 5 ure duurde, toen men zich over eene wapenschorsing verstond, die tot 7 ure. bij het vertrek van de post, voortduurde. Een *nader berigt*, van 7¼ uur, houdt echter in, *dat de strijd hervat is*, en dat men met geschut vuurde. Hessische ruiterij, die de stad was binnen getrokken, ruimde de straten. Prins *Lychnowski* is, door vijf kogels doorboord, in de Pinksterstraat *gevallen*; *v. Auerswald zwaar gewond.*

— Uit *Weenen* loopen de tijdingen tot 15 September. De rust was aldaar tamelijk hersteld; doch de jongste onlusten hadden eene gewigtige uitkomst in de Oostenrijksche nationale vergadering opgeleverd: *Strobach*, van de partij der Czechs, is op nieuw tot president verkozen, *Smolka*, een Pool, vice-president, zoodat de Slaven aan de spits van den Weener Rijksdag staan, door eene meerderheid van vier vijfden der stemmen. Dit is eene nederlaag der Duitsche partij en der radicalen.

— Uit *Hongarije* heeft men tijdingen volgens welke de *gematigde partij te Pesth had gezegevierd*; *Kossuth* had het in het bestuur niet kunnen houden; in het nieuw kabinet zal Prins *Esterhazy* optreden. De weg tot eene vereffening van de geschillen met Oostenrijk is daardoor geopend.

Het hoofdkwartier van den vorst der Croaten was den 12 te Nedelitz, het moet reeds tot gevechten met de Hongaren zijn gekomen.

Rusland. Het huwelijk van den grootvorst *Konstantijn* met de prinses *Alexandra van Saxen-Altenburg* zou den 11 Sept. gesloten worden.

Pruissen. — Een officieel schrijven aan den president der Rijngewesten houdt in, dat 's Konings regering geenszins eene reactionnaire rigting volgt, maar den betreden constitutionelen weg in redelijkheid verder opgaan en Zr. Mjs. beloften vervullen zal.

— *Beckerath* heeft den koning een democratisch-monarchaal programma onderworpen.

— Den 16 Sept. is het Alexander-regement te Potzdam binnengerukt en uitmuntend ontvangen.

Het Noorden. — De aftogt der verschillende deensche troepen uit Sleeswijk-Holstein gaat geregeld voort; de opperbevelhebber *von Wrangel* is reeds te Berlijn teruggekeerd.

In Hamburg zijn den 17 niet minder dan 62 zeeschepen, na het opheffen der blokkade, binnengevallen.

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.